

Bäste Arild!

(Rolf) Lindome den 12 november 2013

Tack för dina brev av den 1 och 3 november 2013, beträffande Lorenz Lange, och forskaren Rolf Manne.

Vad jag förstår, så forskar Rolf Manne mycket seriöst, och försöker undvika teorier och obestyrkta uppgifter. Vilket väl är det rätta sättet att arbeta.

Jag tror, att släkten Manne från början bodde i Göteborg; när jag var barn och sommarbodde på Kullavik (cirka 20 kilometer söder om Göteborg, vid kusten), så fanns det en person som hette Manne och hade ett litet båtvarv där.

Men detta är cirka 60 år gamla minnen!

Med referens till mitt brev till dig den 12 april år 2005.

Jag började forska om Lorenz Lange några år före den 21 juni 1999, då jag blev kontaktad av Christer Andersson, som ville att jag skulle hålla ett föredrag om Lorenz Lange, i en förening.

Jag kom tidigt i kontakt med Lorenz Lange, utan att särskilt ägna mig åt honom. År 1952 utgavs, tryck i Örebro:

Vår svenska stam – I Österled och Europa

Redaktionskommittens ordförande var professor Axel Boëtius, och ett tungt namn beträffande ryska förhållanden var fil. **Dr Eirik Hornborg**, Helsingfors.

Vilken bok jag läste med intresse.

Här finns förvisso fel, kanske tveksamheter, men utan att studera denna volym, är det svårt att förstå Lorenz Langes vistelse i Irkutsk; där bland annat Korsresningskatedralen, vilken sägs vara byggd av svenska krigsfångar fanns.

Jag skrev färdigt föredraget den 6 juli 1999, vilket var en sammanställning ur mina noteringar om Lorenz Lange, och andra karoliner.

Jag läste också två av Lorenz Langes reseskildringar, dels en på tyska språket, vilken var lättläst eftersom den var i nytryck; däremot den på franska fann jag, på grund av mina dåliga kunskaper i franska, mycket svårtillgänglig

Påstående:

Lorenz Lange är förebilden till Michael Strogoff, Tsarens kurir

Detta går att tämligen säkert att påvisas

Bevis?: Lorenz Lange går rysk tjänst i december 1712, anställd av Kammar-Collegium, i Sankt Petersburg, vars chef/president var Knes Demetri Galitzin.

Lorenz Langes närmaste chef var vicepresidenten baron Magnus Vilhelm Nieroth (=Lorenz Langes avlägsne släkting, genom sin mor) Släkten Nieroth finns bl a på Rügen där Otto Jakob von Nieroth gifte sig med Elisabeth von Kahlden.

På Rügen gifte sig även löjtnanten Lars Stårck med Catharina von Kahlden, omkring 1692.

Lars Stårck, ibland stavat Sturch eller Sturck, var nära släkt (kusin?) till Lorenz Palmström

Sannolikt hette Lorenz Palmström även Johan i förnamn.

Släkten Palmström/Blanckenfjell umgås med Nieroth bl a i Husaby.

Släkten Nieroth anses komma från Reval. Släkten är uppdelad i olika grenar bl a adlig, friherrar och grevar. Det är osäkert hur släktskapsförbindelserna ser ut, men man har inte förnekat samhörigheten, bland annat är vapensköldarna tämligen lika.

*

Anna Maria Blanckenfjell skriver i sitt testamente den 20 oktober 1709, om sin son som vistas i fiendland, att om han någon gång kom hem skulle han ärva allt, annars ärvde hennes broders dotterdotter, **Jungfru Catharina Laurentin** allt.

Testamentet lagfördes den 22 maj 1712, och då var sedan länge brodern Johan Reinhold Palmströms död vid Poltava känd.

Lorenz Palmström kom alltså aldrig hem till Sverige.

Madame Catharina Laurentin blev lagförd/uppbud den 3 gången den 22 september 1713, vilket visar att Lorenz Palmström då inte ännu hade kommit hem till Sverige.

När Anna Maria = Annicka Blanckenfjell skriver sitt testamente, den 20 oktober 1709, var säkerligen den äldre sonen, Johan Reinhold Palmströms död vid Poltava den 28 juni 1709 känd sedan länge; men det är nog detta som föranleder testamentskrivandet.

*

Lorenz Langes stora insats i Ryssland borde, bortom all tvekan, ha belönats med adelskap.

Jag frågade per telefon Gunnar Jarring om Lorenz hade adlats.

Gunnar Jarring visste inte om någon adling.

Men **Lorenz Lange/ Palmström var ju redan adlad i Sverige!**

*

Lornez Langes arvingar skänkte arv eller del av arv till museum i Sankt Petersburg och Moskva

*

Den karolinske officeren Anders Pihlström skriver i sin dagbok om ett möte med Lorenz Lange i Tomsk mellan den 9 och 13 mars 1716.

Regementsfältskären Jacob Schultz reste med Lorenz Lange den 11 april 1718, från Novgorod till Petersburg.

Slutsats: Lorenz Lange har undvikit att träffa svenskar

*

Philip Johan Stralenberg, karolinsk officer, fortifikationskapten, krigsfånge i Sibirien 13 år, i Tobolsk. Lantmätare. Uppmärksammas av tsar Peter och erbjöds anställning. Reste hem, och dog ogift den 2 september 1747 på Fröllinge i Getinge.

Kh F. har meddelat, att Strahlenberg hade med sig en kista med dokument. Vad nu dessa kan ha avhandlat?

*

Lorenz Palmström, född våren 1686 i Nedre Ullerud, har genom sin mor, Anna Maria Blanckenfjell, omfattande framstående släktingar, bl a fältmarskalken greve Lennart Torstenson – och i stort sett hela Forsstenasläkten, ävenså fältmarskalken och överbefälhavare och guvernör, greven Rutger von Ascheberg

I den moderna tyska utgåvan om en Lorenz Langes resa; Reise nach China, utgiven på Acta Humaniora VCH, 1986, mit Nachwort von Conrad Grau :

I översättning: Lorenz Lange *torde* ha varit cornett; det vill säga yngste officer på kavalleriregemente. Resan: Från Sankt Petersburg den 18 augusti 1715 till Peking och tillbaka i Moskva den 23 december 1717.

Ordet *torde* kan översättas till: var kanske! (en gissning?)

Det finns också fall där personer har fått officersfullmakt i fält, och handlingarna sedan blivit förstörda.

Men, jag tror, att Lorenz Palmström, vilken sannolikt hade stor släkt i Reval/Baltikum, på något sätt tog sig till Reval/Ryssland som civil

Eftervärlden har inte lyckats finna honom i officersrullorna; och inte heller jag. Standarverket för karolinska officerare (Levenhaupt) nämner honom inte, men det finns kända officerare vilka heller inte finns med.

Johan Palmström (1648-1705), löjtnant och skeppskapten, ägde del eller helt en industri/hammare Mölnbacka i Värmland. Under sig hade han en hammarpatron. Man skulle kunna tänka sig, att sonen Lorenz kunnat lära sig ett yrke här, vilket innefattar byggteknik och mätteknik – men detta är ju en gissning!

Lorenz Lange kallas senare lantmätare.

Karolinska Förbundets årsbok, år 1948, 1978 och 1979 skriver om det ryska kanslirådet Lorenz Lange!

Hur och när kom nu Lorenz Palmström/Lange till Ryssland?

Lorenz Lange gick i rysk tjänst i december år 1712

Efter slaget vid Poltava fanns det knappast någon svensk armé kvar; krigshandlingarna var obetydliga.

Man kan tänka sig, att Lorenz hade stor släkt i Reval. Till ryska gränsen är det tämligen kort väg – inte särskilt långt till Sankt Petersburg heller.

På en modern karta är avståndet mellan Reval och Sankt Petersburg cirka 33/34 mil, vare sig man reser landvägen eller sjövägen.

Anna Maria Blanckenfjell skriver den 20 oktober 1709 om sin i fiendeland försvunne son, Lorenz Palmström, vilken var född 1686 i Nedre Ullerud kan man kanske gissa när han lämnade hemmet, kanske efter faderns död 1705..

Lars Palmström, kornett vid Västgöta kavalleriregemente, och kusin till Lorenz, reser upp till säteriet Hållerud ca 1711 för att hjälpa till med skötseln av gårdarna.

Man framhåller, att Lorenz Lange skriver sina dagböcker på tyska.

Johan Mattsson-Lange, adlad Palmström den 5 december 1674, skrev troligen på tyska; hans efterlämnade skrivelser verkar på mig ha tysk satsmelodi.

Kanske har Lorenz Palmström fått utbildning i Tyskland. Hans far, skeppskaptenen Johan Palmström var mycket förmögen, beroende på arv från Anna Marias far, ryttmästaren Lars Blanckenfjell, vilkens far Torsten Blijgare var mycket favoriserad av drottning Christina.

Av betydelse för krigsförhållandena under kriget finns ytterligare officersrullor, men i dessa syns inte Lorenz. (2 kopior av pärmen bifogade)

Men dock andra personer av stort intresse.

Lindome

13 november 2012

Rolf

A large, stylized handwritten signature in black ink, appearing to be 'Rolf', with a long horizontal stroke extending to the right.

AMMUNITION

OFFICERSKARERNA

AV DEN SVENSKA ARMEEN
1809-1918

AV HANS H. H. KRISTEN

STOCKHOLM

Alf Åberg Fångars elände

Konstgjorda i Ryssland 1700-1723

